

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 15 april 2015

393/2015

Lag

om ändring av fängelselagen

Utfärdad i Helsingfors den 10 april 2015

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i fängelselagen (767/2005) 1 kap. 4 § 1 mom. samt 8 och 9 §, 3 kap. 1 §, 4 § 1 mom.,
7 § 2 mom. och 8 §, 4 kap. 7 §, 9 § 1 mom. och 12 §, 5 kap. 3 § och 9 § 2 mom., 6 kap. 2 §
2 mom., 3 § 1 mom., 5 § 2 mom. och 6 §, 7 kap. 1 § 1 mom. samt 2, 7 och 8 §, 8 kap. 13 §
1 mom. och 14 §, 9 kap. 1 § 1 och 4 mom., 2 §, 5 § 1 mom., 9 § 1 mom. och 10 §, 11 kap.
2 § 2 mom. 3 punkten, 3 § 2 mom. 2 punkten och 8 § 1 mom., rubriken för 12 kap., 12 kap. 1
och 2 §, 4 § 2 mom. samt 7—11 och 12 §, 13 kap., 15 kap. 3 § 1 mom. 5 punkten, 4 och 8 §,
10 § 2 mom., 14 och 15 § samt 16 § 2 mom., 16 kap. 4 §, 7 § 3 mom. och 10 §, 18 kap. 4 och
9 §, 19 kap. 2, 5 och 6 §, 20 kap. samt 21 kap. 2 §,
av dem 1 kap. 4 § 1 mom., 8 och 9 §, 3 kap. 8 §, 4 kap. 7 och 12 §, 5 kap. 9 § 2 mom., 6 kap.
6 §, 7 kap. 8 §, 9 kap. 5 § 1 mom., 12 kap. 11 §, 15 kap. 3 § 1 mom. 5 punkten samt 18 kap.
9 § sådana de lyder i lag 735/2011, 8 kap. 14 §, 9 kap. 2 och 10 §, 16 kap. 10 § och 18 kap.
4 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 735/2011, 12 kap. 1 § och 4 § 2 mom. sådana de lyder
i lag 265/2007, 12 kap. 2 och 8 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 265/2007 och 21 kap.
2 § sådan den lyder i lag 631/2013, och
fogas till 1 kap. en ny 5 a §, till 1 kap. 12 §, sådan den lyder i lag 735/2011, ett nytt 2 mom.,
till 3 kap. nya 7 a och 7 b §, till 6 kap. en ny 3 a §, till 7 kap. 5 § ett nytt 3 mom., till 7 kap. en
ny 6 a §, till 10 kap. en ny 6 a §, till 11 kap. 4 § ett nytt 3 mom., till 11 kap. en ny 9 §, till
12 kap. nya 2 a, 6 a, 9 a och 9 b §, till 14 kap. 8 § ett nytt 3 mom., till 16 kap. nya 6 a och
7 a § samt till 17 kap. 1 § ett nytt 4 mom. som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser om verkställighet av fängelse

4 §

Organisationen för verkställighet av fängelse

För verkställighet av fängelse svarar
Brottspåföljdsmyndigheten. Brottspåföljds-
myndigheten är uppdelad i brottspåföljdsre-

gioner. Varje brottspåföljdsregion har ett be-
dömningscentrum och fängelser. För hälso-
vården svarar hälsovårdsenheten. För verk-
ställighet av domar svarar en riksomfattande
verkställighetsenhet.

5 a §

Nära anhörig och annan närstående

I denna lag avses med nära anhöriga en

fånges make och syskon samt fångens släktingar i rätt upp- och nedstigande led. Med annan närstående avses fångens sambo eller någon annan person som fången bott tillsammans med före ankomsten till fängelset.

8 §

Behörigheten inom Brottpåföljdsmyndigheten

Den beslutanderätt som avses i denna lag ska inom en brottpåföljdsregion utövas av tjänstemän vid Brottpåföljdsmyndigheten. I denna lag avsedda tjänstemän vid Brottpåföljdsmyndigheten är

- 1) regiondirektörerna,
- 2) direktörerna för bedömningscentrumen,
- 3) fängelsedirektörerna,
- 4) tjänstemän som svarar för ordnandet av sysselsättning i fängelset (*sysselsättningsansvariga*),
- 5) tjänstemän som svarar för ordningen och säkerheten i fängelset (*säkerhetsansvariga*),
- 6) tjänstemän i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning,
- 7) tjänstemän som utför styrnings- eller övervakningsuppgifter,
- 8) andra tjänstemän vid Brottpåföljdsmyndigheten.

Regiondirektören har i enskilda fall rätt att överta avgörandet av ett ärende som i denna lag anförtrotts en tjänsteman som avses i 1 mom. 2—7 punkten. En fängelsedirektör har i enskilda fall rätt att överta avgörandet av ett ärende som anförtrotts en tjänsteman som avses i 1 mom. 4—7 punkten. En säkerhetsansvarig har i enskilda fall rätt att överta avgörandet av ett ärende som anförtrotts en tjänsteman som avses i 1 mom. 6 eller 7 punkten. En tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning har i enskilda fall rätt att överta avgörandet av ett ärende som anförtrotts en tjänsteman som avses i 1 mom. 7 punkten.

För verkställigheten av domar svarar tjänstemän vid verkställighetsenheten (*verkställighetsansvariga*). Verkställighetsenhetens direktör har i enskilda fall rätt att överta avgörandet av ett ärende som anförtrotts en annan verkställighetsansvarig.

9 §

Behörighet utom tjänstetid

Fängelsedirektörens beslutanderätt får, om saken inte tål uppskov, utom tjänstetid utövas även av den jourhavande tjänstemannen inom brottpåföljdsregionen i ärenden som gäller

- 1) förvägran av vistelse utomhus,
- 2) överföring av fångar till temporär undersökning och vård utanför fängelset,
- 3) permission av synnerligen viktigt skäl,
- 4) specialgranskning,
- 5) kroppsbesiktning,
- 6) hållande i förvar,
- 7) anmälningar som avses i 19 kap. 1, 2, 4, 5 och 8 §,
- 8) villkorlig frigivning av en fånge.

En verkställighetsansvarigs beslutanderätt när det gäller beslut om strafftiden får, om saken inte tål uppskov, utövas av den jourhavande tjänstemannen inom brottpåföljdsregionen.

Endast en tjänsteman som avses i 8 § 1 mom. 1—5 punkten eller någon annan tjänsteman med tillräcklig utbildning får vara jourhavande tjänsteman.

12 §

Hänvisningsbestämmelse

I fråga om behandlingen av personuppgifter i samband med verkställigheten av straff föreskrivs särskilt.

3 kap.

Beräkning av strafftid

1 §

Beräkning av längden av fängelsestraff på viss tid

När fängelsestraff på viss tid verkställs ska strafftiden beräknas i dagar. Ett fängelsestraff som dömts ut i år och månader omvandlas till dagar så att ett år blir 365 dagar och en månad blir 30 dagar.

Den avräkning av tiden för frihetsberövande som utförs med stöd av 6 kap. 13 § i

strafflagen (39/1889) räknas i dagar. Avräkningen beaktas i straffverkställigheten enligt vad som fastställts i domstolens beslut. En avräkning som hänför sig till en och samma kalendertid beaktas endast en gång. Om den dömde under den nämnda kalendertiden har avtjänat ett fängelsestraff eller förvandlingsstraff, ska avräkning inte göras för denna tid. Fängelsestraffet är helt avtjänat när hela straffet som avses i 2 c kap. 11 § i strafflagen är avtjänat eller den prøvotid som avses i 13 § i det kapitlet har löpt ut.

4 §

Sammanräkning av fängelsestraff på viss tid och förvandlingsstraff

Om förvandlingsstraff ska avtjänas utöver ett fängelsestraff eller separat, ska straffen sammanräknas.

7 §

Inräkning i strafftiden

Den tid som en fånge med stöd av 8 kap. 6 § eller 9 § 1 eller 3 mom. eller 14 kap. 1 § befinner sig utanför fängelset ska inräknas i strafftiden, om fången återvänder till fängelset vid den tidpunkt som nämns i villkoren för tillståndet. Om en fånge inte återvänder vid den utsatta tidpunkten, ska tiden från och med början av det dygn då fången borde ha återvänt till fängelset till slutet av det dygn då fången återvände till fängelset eller greps för återförpassning till fängelset inte inräknas i strafftiden. Om det finns ett tvingande skäl till att fången inte återvänt inom utsatt tid, inräknas tiden dock i strafftiden. Tiden kan inräknas i strafftiden också om förseningen varit mycket liten och det skulle vara oskäligt att inte inräkna tiden i strafftiden.

7 a §

Straffidsbeslut

Den som avtjänar ett fängelsestraff på viss tid eller förvandlingsstraff för böter ska med-

delas ett straffidsbeslut som innefattar de uppgifter som avses i 1—7 § samt information om tidpunkten för frigivning.

I straffidsbeslutet för den som avtjänar fängelse på livstid eller straffet i dess helhet anges den tidpunkt vid vilken fången tidigast kan friges villkorligt.

Straffidsbeslutet ska delges fången utan dröjsmål.

7 b §

Rättelse av fel i straffidsbeslut

Sak-, skriv- och räknefel i ett straffidsbeslut får rättas utan fångens samtycke, om inte rättelsen leder till ett oskäligt slutresultat för fången med beaktande av frigivningstidpunktens närhet, felets obetydlighet, felets inverkan på genomförandet av frigivningsplanen eller någon annan därmed jämförbar orsak.

8 §

Beslutanderätt

Straffidsbeslut fattas av en verkställighetsansvarig. Verkställighetsdirektören beslutar om inräkning i strafftiden enligt 7 § 3 mom.

En verkställighetsansvarig beslutar om villkorlig frigivning i det fall där den dömde avtjänat den andel av straffet som avses i 2 c kap. 5 § i strafflagen före ankomsten till fängelset.

4 kap.

Ankomst till ett fängelse och placering i fängelset

7 §

Förfarandet vid utarbetandet av planen

Planen för strafftiden ska utarbetas i bedömningscentrumet eller i någon annan enhet som svarar för inledandet av verkställighetsåtgärderna. Planen preciseras i det fängelse i vilket fången i fråga placeras.

Planen ska beredas i samarbete med den

som dömts till fängelsestraff. Planen för strafftiden och den frigivningsplan som ingår i den ska med den dömdes samtycke i behövlig utsträckning utarbetas i samarbete med socialvårds-, hälsovårds-, boende- och arbetskraftsmyndigheterna i den dömdes hem- eller bostadskommun, andra myndigheter samt privata sammanslutningar och enskilda personer.

Den tjänsteman vid Brottsförklaringsmyndigheten som utsetts för detta uppdrag ska svara för att genomförandet av planen följs. Genomförandet av planen ska följas och planen ska hållas uppdaterad. Planen ska tas till ny behandling tillsammans med fången med regelbundna intervaller, samt även om den inte iaktas.

9 §

Placering i öppen anstalt

En dömd kan från frihet placeras direkt i en öppen anstalt om han eller hon tillsammans eller separat ska avtjäna ett förvaltningsstraff för böter och ett fängelsestraff på högst två år. Den dömd kan åläggas att anmäla sig i ett slutet fängelse före han eller hon förpassas till öppen anstalt. Ett villkor för placering i öppen anstalt är att fången förbinder sig till drogfrihet och att genomgå sådan kontroll av drogfrihet som avses i 16 kap. 7 § 3 mom.

12 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter

Närmare bestämmelser om verkställighetshandlingarna, de uppgifter som bedömningscentrumen ska sköta, förpassning av dömda till fängelse, antecknande av ankomstgranskning samt innehållet i och utarbetandet av planer för strafftiden utfärdas genom förordning av statsrådet.

Närmare föreskrifter om ankomstgranskning, bedömning, placering i en öppen anstalt och planmässigt genomförande av straffet meddelas av Brottsförklaringsmyndighetens centralförvaltningsenhet.

5 kap.

Placering i fängelset

3 §

Avskilt boende på egen begäran

En fänge ska på egen begäran ges möjlighet att helt eller delvis bo avskild från andra fångar, om fången har grundad anledning att tro att hans eller hennes personliga säkerhet är hotad.

Rättigheterna för den som på egen begäran hålls avskild får inte begränsas mer än vad som nödvändigtvis orsakas av det avskilda boendet. Grunderna för det avskilda boendet ska omprövas minst var fjärde månad.

9 §

Beslutanderätt

En sysselsättningsansvarig eller en tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning beslutar om placering av fångar på avdelningar, så som bestäms i fängelsets arbetsordning. En sysselsättningsansvarig eller säkerhetsansvarig eller en tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning beslutar om avskilt boende på en fånges egen begäran. Den överläkare som svarar för verksamheten på en sjukhusenhet vid Brottsförklaringsmyndigheten beslutar om intagning på sjukhusenheten och utskrivning därifrån.

6 kap.

Förflyttning från ett fängelse till ett annat

2 §

Förflyttning från öppen anstalt till slutet fängelse

En fänge kan omedelbart förflyttas till ett slutet fängelse för den tid som inledandet av förundersökning av det brott som avses i 1 mom. 1 punkten eller utredningen av en ordningsförseelse kräver. En fänge kan också

förflyttas till ett slutet fängelse för att de förutsättningar som avses i 1 mom. 6 punkten ska kunna utredas eller för att avtjäna ett sådant straff i enrum som avses i 15 kap. 4 § 1 mom. 3 punkten. En fänge kan också förflyttas till ett slutet fängelse om fången är berusad vid ankomsten till en öppen anstalt i enlighet med en placering enligt 4 kap. 9 §.

3 §

Förflyttning till ett annat fängelse

En fänge kan förflyttas från ett slutet fängelse till ett annat slutet fängelse eller från en öppen anstalt till en annan öppen anstalt, om det främjar genomförandet av planen för strafftiden eller annars är motiverat och det kan antas att fången anpassar sig till förhållandena i det andra fängelset. Fången kan förflyttas utan eget samtycke.

3 a §

Kortvarig förflyttning till ett annat fängelse

En fänge kan för en kort tid förflyttas till ett annat fängelse om det är motiverat för anordnandet av ett besök eller en permission eller av någon annan motsvarande orsak.

5 §

Närvaro vid domstol eller andra myndigheter

Om en fänge kallas för att personligen höras hos någon annan myndighet än en domstol, kan fången för detta ändamål tillåtas avlägsna sig från fängelset för den tid som hörandet kräver. Denna tid får inte, inklusive restiden, överskrida 14 dagar, om det inte finns ett särskilt vägande skäl till det som följer av grunden för hörandet, av att fången ska hållas avskild eller av någon annan motsvarande grund.

6 §

Beslut om förflyttning

Direktören för bedömningscentrumet eller den tjänsteman som enligt arbetsordningen är ställföreträdare för direktören beslutar om förflyttning av fångar inom en brottspåföljdsregion. Direktören för bedömningscentrumet kan också överföra beslutanderätten i frågan till den fängelsedirektör som nämns i planen för strafftiden. Om en fänge förflyttas till en annan brottspåföljdsregion, förutsätter förflyttningen samtycke av direktören för bedömningscentrumet i den mottagande brottspåföljdsregionen eller av den tjänsteman som enligt arbetsordningen är ställföreträdare för den direktören.

Även Brottspåföljdsmyndighetens centralförvaltningsenhet kan fatta beslut om förflyttning av fångar i syfte att jämna ut beläggningsgraden mellan brottspåföljdsregionerna.

Fängelsedirektören eller en säkerhetsansvarig eller sysselsättningsansvarig beslutar om en fänge ska tillåtas avlägsna sig från fängelset enligt 5 § 2 mom. Om vistelsen utanför fängelset överskrider sju dygn, ska beslutet fattas av direktören för bedömningscentrumet eller av den tjänsteman som enligt arbetsordningen är ställföreträdare för direktören.

Direktören för det mottagande fängelset eller en säkerhetsansvarig i det mottagande fängelset beslutar om en sådan kortvarig förflyttning av en fänge till ett annat fängelse som avses i 3 a §, efter att ha hört direktören för placeringsfängelset.

7 kap.

Basvård och boende

1 §

Fångarnas bostadsrum

Fångar ska ha ändamålsenliga bostads- och tvätttrum till sitt förfogande. När fängelser byggs och renoveras, ska de egentliga bostadsrummen utrustas så att de uppfyller de krav som i den allmänna bygglagstiftningen

ställs på bostadsrum. Fångarna ska ha tillgång till toaletter vid alla tider på dygnet.

2 §

Klädsel

I öppna anstalter ska fångarna använda sina egna kläder.

I slutna fängelser får fångarna använda egna kläder. Användningen av egna kläder i fängelset eller på en fängelseavdelning kan begränsas av skäl som hänför sig till ordningen eller säkerheten i fängelset eller övervakningen.

Överlämnandet av egna kläder till en fånges förfogande kan förvägras, om kläderna äventyrar ordningen eller säkerheten i fängelset eller om användningen av kläderna kan försvåra identifieringen av fången. Överlämnandet av egna kläder till fångens förfogande förutsätter dessutom att kläderna är i gott skick och att de kan granskas på ett tillförlitligt sätt utan att skadas. Antalet klädesplagg som överlämnas till fångens förfogande kan begränsas av skäl som hänför sig till möjligheterna att granska bostadsrummen, brandsäkerheten och de begränsade förvaringsutrymmena.

Användningen av egna kläder kan begränsas också av skäl som hänför sig till arbetarskyddet. Fångar som inte får använda sina egna kläder i arbetet eller som på grund av arbetets natur behöver skyddskläder ska ges lämplig klädsel.

Fångar som saknar ändamålsenliga egna kläder ska ges lämplig klädsel för användning i fängelset samt för domstolsbesök eller andra besök utanför fängelset.

5 §

Mathållning

Om fängelset inte erbjuder fångarna alla dagliga måltider, betalas fångarna matpenning för anskaffning av livsmedel eller ges fångarna livsmedel för att själva ordna mathållningen.

6 a §

Förbud mot rökning

Rökning kan förbjudas i fångarnas bostadsrum. Om rökning förbjuds i fångarnas bostadsrum, ska fångarna ges möjlighet att röka i rökrum eller på något annat sätt.

7 §

Beslutanderätt

Fängelsedirektören eller en säkerhetsansvarig beslutar om att förvägra en fånge vistelse utomhus.

Regiondirektören beslutar om att begränsa en fånges rätt att använda egna kläder enligt 2 § 2 mom. En säkerhetsansvarig eller en tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning beslutar om att förvägra överlämnande av egna kläder till en fånges förfogande enligt 2 § 3 mom. En tjänsteman som utför styrnings- eller övervakningsuppgifter får överlämna sådana egna kläder till en fånges förfogande som det är tillåtet att inneha i fängelset.

En sysselsättningsansvarig eller säkerhetsansvarig beslutar om avvikelse från den normala kosten på grund av religiös övertygelse eller annan grundad övertygelse.

Brottspåföljdsmyndighetens centralförvaltningsenhet beslutar om förbud mot rökning i fängelset enligt 6 a §.

8 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter

Närmare bestämmelser om grunderna för hur matpenningen för fångar bestäms utfärdas genom förordning av statsrådet.

Närmare föreskrifter om mathållning och basvård, anordnande av egen mathållning, boende samt om anordnande av rökning och innehav av tändredskap meddelas av Brottspåföljdsmyndighetens centralförvaltningsenhet.

8 kap.

Sysselsättning

13 §

Befrielse från sysselsättningsplikt för viss tid

En fånge som regelbundet har deltagit i sysselsättning kan med beaktande av hur planen för strafftiden har genomförts befrias från sysselsättningsplikten två vardagar för varje kalendermånad under vilken fången regelbundet deltagit i sådan sysselsättning som fängelset anvisat. Fången anses inte ha deltagit regelbundet i sysselsättningen, om han eller hon på grund av vägran att delta i sysselsättning eller av någon annan motsvarande orsak som beror på fången har deltagit i sysselsättningen färre än 14 dagar under en kalendermånad. En förflyttning av fången till ett annat fängelse inverkar inte på grunderna för befrielse. Befrielsen från sysselsättningsplikten kan förläggas till en tidpunkt som är lämplig med avseende på anordnandet av sysselsättning i fängelset. Fridagarna ska tas ut inom ett år från utgången av den månad då fången deltog i sysselsättningen.

14 §

Beslutanderätt

Fängelsedirektören eller en av direktören förordnad sysselsättningsansvarig beslutar om placering enligt 4 §, deltagande i sysselsättning utanför fängelset enligt 6 och 9 § samt om återkallande av tillstånd eller placering enligt 11 §.

Brottspåföljdsmyndighetens centralförvaltningsenhet beslutar dock om tillstånd till civilt arbete, tillstånd till studier och placering i anstalt utanför fängelset för fångar som avtjänar livstids fängelse samt fångar som avtjänar straffet i dess helhet enligt 2 c kap. 11 § i strafflagen.

Genom ett beslut av Brottspåföljdsmyndighetens centralförvaltningsenhet kan den beslutanderätt som avses i 2 mom. överföras på den tjänsteman som avses i 1 mom.

Fängelsedirektören, en sysselsättningsansvarig eller en tjänsteman i chefsuppgifter

inom styrning eller övervakning beslutar om befrielse från sysselsättningsplikt enligt 13 §.

9 kap.

Fångarnas egendom och inkomster

1 §

Innehav av egendom

Fångarna får i fängelset inneha en skälig mängd personlig egendom. Innehav av ett föremål eller ämne kan förvägras, om

1) föremålet eller ämnet äventyrar någons säkerhet,

2) föremålet eller ämnet särskilt lämpar sig för skadegörelse på egendom,

3) innehavet av föremålet eller ämnet med hänsyn till förhållandena i fängelset eller på fängelseavdelningen och graden av övervakning medför särskild olägenhet för den allmänna ordningen i fängelset,

4) föremålet eller ämnet inte kan granskas utan oskäligt besvär eller utan att det skadas,

5) föremålet eller ämnet används eller det finns grundad anledning att misstänka att det kommer att användas som hjälpmedel vid brott,

6) fängelset har ställt motsvarande föremål till fångarnas förfogande.

Om egendomen inte kan förvaras, ska den returneras eller på fångens bekostnad sändas till det ställe som fången anvisar. Förskämt gods kan förstöras i närvaro av ett vittne. Bestämmelserna i 60 § i alkohollagen (1143/1994) ska tillämpas på förstöring av alkoholdrycker och andra alkoholhaltiga ämnen. Bestämmelser om lämnande av narkotika för förstöring finns i 44 § i narkotikalagen (373/2008).

2 §

Egendomsförteckning

En egendomsförteckning ska göras upp över fångarnas egendom som tagits emot i slutna fängelser. I förteckningen upptecknas inte egendom av ringa värde, om inte fången särskilt begär det. I öppna anstalter ska en

förteckning göras upp endast över den egendom som tagits för förvaring i anstalten och över den särskilt värdefulla egendom som på fångens begäran överlämnats till dennes förfogande. Fången ska underteckna egendomsförteckningen. Om fången inte undertecknar förteckningen, ska två tjänstemän vid Brottsförhållningsmyndigheten intyga riktigheten av förteckningen.

I ett slutet fängelse ska det i egendomsförteckningen göras en anteckning om att sådan egendom som upptecknats i egendomsförteckningen överlämnas till fångens förfogande. Fången ska på begäran ges en kopia av egendomsförteckningen.

En fånge kan fräntas sådan egendom som han eller hon utan tillstånd av en tjänsteman vid Brottsförhållningsmyndigheten tagit emot och som antecknats i egendomsförteckningen för någon annan fånge.

5 §

Återlämnande av egendom

När en fånge frigges från fängelset, ska hans eller hennes pengar, andra betalningsmedel och egendom lämnas tillbaka till honom eller henne mot en underskrift i egendomsförteckningen. Fångens penningmedel kan också deponeras på det konto fången uppgett eller sändas till fången som postanvisning. Om fången inte undertecknar egendomsförteckningen, ska två tjänstemän vid Brottsförhållningsmyndigheten intyga riktigheten av förteckningen.

9 §

Beslutanderätt

En tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning fattar beslut om att inte överlämna egendom till en fånges förfogande. En tjänsteman som utför styrnings- eller övervakningsuppgifter får överlämna sådana föremål och ämnen till en fånges förfogande som det är tillåtet att inneha i fängelset.

10 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter

Närmare bestämmelser om egendom som fångarna får inneha, användningen av pengar och andra betalningsmedel samt grunderna för hur lön, sysselsättningspenning och brukspenning samt innehållning bestäms samt om beloppen av dem och om hur innehållningen verkställs utfärdas genom förordning av statsrådet.

Närmare föreskrifter om förvaring, sändande och förstöring av egendom, om egendomsförteckningen och om vilken egendom som ska upptecknas i den samt om när sysselsättningspenning och brukspenning inte ska betalas ut meddelas av Brottsförhållningsmyndighetens centralförvaltningsenhet.

10 kap.

Social- och hälsovård

6 a §

Underrättelse om sjukdom

En fånge ska ges möjlighet att utan dröjsmål underrätta en nära anhörig eller någon annan närstående om att han eller hon blivit allvarligt sjuk eller skadad.

11 kap.

Fritid

2 §

Deltagande i fritidsverksamhet

Deltagandet kan förbjudas eller begränsas, om fången

3) är föremål för åtgärder enligt 15 kap. 14 § eller 18 kap. 1 § 1 mom.

3 §

Religionsutövning

En fånge har rätt att delta i religiösa sammankomster, om fången inte

2) är föremål för åtgärder enligt 15 kap. 14 § eller 18 kap. 1 § 1 mom.

4 §

Bibliotek

En fånge som är berusad eller som stör biblioteksbesöket eller äventyrar ordningen eller säkerheten i fängelset kan förvägras tillträde till fängelsebiblioteket.

8 §

Beslutanderätt

En tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning eller, om saken inte tål uppskov, en tjänsteman som utför styrnings- eller övervakningsuppgifter beslutar om att förvägra deltagande i fritidsverksamhet, en gudstjänst, en andaktsstund eller någon annan religiös sammankomst enligt 3 § eller tillträde till fängelsebiblioteket och om sådant förbud eller sådan begränsning av deltagande som avses i 2 § 2 mom. Sammankomstens arrangör ska höras innan beslutet om förvägran fattas.

9 §

Närmare föreskrifter

Brottspåföljdsmyndighetens centralförvaltningsenhet meddelar närmare föreskrifter om anordnandet av bibliotekstjänster i sådana fall där en fånge inte kan besöka fängelsebiblioteket.

12 kap.

Brevväxling, telefonsamtal och elektronisk kommunikation

1 §

Brevväxling och granskning av postförsändelser

Fångarna har rätt till korrespondens per post. Ett slutet brev eller någon annan postförsändelse till eller från en fånge får granskas med genomlysning eller på något annat motsvarande sätt utan att öppna försändelsen för undersökning av om den innehåller förbjudna ämnen eller föremål som avses i 9 kap. 1 § 1 eller 2 mom.

Brev eller andra postförsändelser till eller från en fånge får öppnas och dess innehåll granskas utan att ett eventuellt meddelande i försändelsen läses, om formen eller storleken på försändelsen är sådan att man kan sluta sig till att den också innehåller någonting annat än ett förtroligt meddelande eller om det anars finns grundad anledning att misstänka att den innehåller i 1 mom. avsedda förbjudna ämnen eller föremål. Trots bestämmelserna i detta moment får brev eller andra postförsändelser till en fånge i ett slutet fängelse eller i en enhet underställd hälsovårdsenheten dock öppnas och dess innehåll granskas utan att ett eventuellt meddelande i försändelsen läses, för att ta reda på om försändelsen innehåller nämnda ämnen eller föremål.

Om ämnen eller föremål som fången inte har tillstånd att inneha påträffas vid granskningen, ska de tas för att förvaras i fängelset. Penningmedel ska antecknas på fångens konto. Bestämmelser om den anmälan som ska göras när det finns skäl att betvivla egendomens lagliga härkomst finns i 19 kap. 1 §.

2 §

Läsning och kopiering av meddelanden

Brev, andra postförsändelser och meddelanden till eller från fångar får läsas, om det av någon grundad anledning som har samband med fångens brottsliga bakgrund, med fångens uppförande under fängelsetiden eller med försändelsen eller dess avsändare eller

mottagare behövs för att förhindra eller utreda brott, avvärja en fara som hotar ordningen i fängelset eller trygga fångens eller någon annans säkerhet. Ett beslut som berättigar till läsning får fattas för högst två veckor åt gången.

Fången ska anteckna sitt namn på brev, postförsändelser och meddelanden som fången sänder till någon annan än en sådan tillsynsmyndighet som avses i 3 §, om inte fången personligen överlämnar dem direkt till fängelsets personal. Ett brev, en postförsändelse eller något annat meddelande som sänds av en fånge i ett slutet fängelse får öppnas för att ta reda på vem som är dess avsändare, om inte avsändaren kan utredas utan att brevet, postförsändelsen eller meddelandet öppnas. Då får brevet eller meddelandet inte läsas i större utsträckning än vad som behövs för att ta reda på vem som är dess avsändare.

Brev, andra postförsändelser och meddelanden får kopieras, om det vid läsningen av dem framgår att de sannolikt innehåller planer eller uppgifter som gäller

1) ett brott för vilket det föreskrivna strängaste straffet är minst ett års fängelse eller ett straffbart försök till ett sådant brott, eller

2) straffbart bruk av narkotika.

2 a §

Underrättelse om läsning

Om ett brev, en postförsändelse eller ett meddelande till eller från en fånge läses, ska fången utan dröjsmål underrättas om läsningen samt om grunden för läsningen. Underrättelsen om läsningen får uppskjutas om det behövs för att förhindra eller utreda brott, avvärja en fara som hotar ordningen i fängelset eller trygga fångens eller någon annans säkerhet. Fången ska dock underrättas om läsningen och dess grund inom två veckor från läsningen eller, om fången frigges tidigare än detta, senast då fången frigges, om inte något annat följer av annan lagstiftning.

Om ett brev efter läsningen kvarhålls på en sådan grund som avses i 5 §, iakttas det som bestäms i 5 § i fråga om underrättelsen.

4 §

Brevväxling med ombud

— — — — —
Ett brev eller någon annan postförsändelse som anlänt till en fånge och av vars avsändaruppgifter det framgår att avsändaren är det ombud som avses i 1 mom. får i fångens närvaro öppnas och dess innehåll granskas utan att ett eventuellt meddelande i försändelsen läses, om det finns anledning att misstänka att brevet innehåller ämnen eller föremål som avses i 9 kap. 1 § 1 eller 2 mom. Vid granskningen iakttas i övrigt bestämmelserna i 1 § 3 mom.

6 a §

Användning av mobiltelefon

En fånge kan i en öppen anstalt ges tillstånd att använda mobiltelefon. Tillståndet kan förenas med närmare villkor för användningen av mobiltelefonen.

Tillståndet kan återkallas, om förutsättningarna för beviljande av tillstånd till användning av mobiltelefon inte längre uppfylls efter det att beslutet fattats eller om fången bryter mot tillståndsvillkoren.

7 §

Avlyssning och inspelning av telefonsamtal

En fånges telefonsamtal får avlyssnas och spelas in, om det av någon grundad anledning som har samband med fångens brottsliga bakgrund, med fångens uppförande under fängelsetiden eller med samtalets mottagare behövs för att förhindra eller utreda brott, avvärja en fara som hotar ordningen i fängelset eller trygga fångens eller någon annans säkerhet.

Fången och den som fången står i telefonkontakt med ska underrättas om avlyssningen och inspelningen av samtalet innan åtgärden inleds.

Samtal mellan fången och de tillsynsmyndigheter som avses i 3 § eller ombud som avses i 4 § får inte avlyssnas eller spelas in. Om det vid avlyssningen av ett telefonsamtal framgår att det gäller en kontakt mellan

fången och en person som avses ovan, ska avlyssningen avbrytas och inspelningen utplånas.

8 §

Brevväxling, telefonsamtal och elektronisk kommunikation på säkerhetsavdelningar

Andra brev, postförsändelser och meddelanden till och från fångar på en säkerhetsavdelning än sådana som avses i 3 och 4 § får läsas, om det av någon anledning som har samband med fångens brottsliga bakgrund, med fångens uppförande under fängelsetiden eller med försändelsen eller dess avsändare eller mottagare behövs för att förhindra eller utreda brott, avvärja en fara som hotar ordningen i fängelset eller trygga fångens eller någon annans säkerhet. I fråga om fångarnas brevväxling tillämpas i övrigt bestämmelserna i 1 §, 2 § 2 och 3 mom. samt 2 a, 3—5, 10 och 11 §.

Ett villkor för att en fånge på en säkerhetsavdelning ska få använda telefon är att fången samtycker till att hans eller hennes samtal kan spelas in utöver att de avlyssnas. I fråga om avlyssning av samtal tillämpas i övrigt bestämmelserna i 7 § 2 och 3 mom.

En fånge som placerats på en säkerhetsavdelning kan inte beviljas tillstånd till användning av e-post enligt 9 §.

9 §

Användning av e-post

En fånge kan ges tillstånd att sända och ta emot e-postmeddelanden av något viktigt skäl i anknytning till upprätthållande av kontakter, till utkomst eller till skötseln av arbets- eller utbildningsfrågor, rättsliga angelägenheter, social-ärenden eller bostadsfrågor eller av något annat motsvarande viktigt skäl.

En förutsättning för att tillstånd ska beviljas är att användningen av e-post inte äventyrar ordningen eller säkerheten i fängelset eller fångens eller någon annans säkerhet och att man tillräckligt väl kan försäkra sig om meddelandets avsändare och mottagare.

Tillståndet kan återkallas, om förutsättningarna för beviljande av tillstånd till an-

vändning av e-post inte längre uppfylls efter det att beslutet fattats eller om fången bryter mot tillståndsvillkoren.

9 a §

Användning av internet

En fånge kan ges tillstånd att använda internet av något viktigt skäl i anknytning till utkomst eller till skötseln av arbets- eller utbildningsfrågor, rättsliga angelägenheter, socialärenden eller bostadsfrågor eller av något annat motsvarande viktigt skäl. En förutsättning för att tillstånd ska beviljas i ett slutet fängelse är att fångens tillgång till andra webbsidor än sådana som är förenliga med tillståndet har hindrats på tillbörligt sätt.

En förutsättning för att tillstånd ska beviljas är att användningen av internet inte äventyrar ordningen eller säkerheten i fängelset eller fångens eller någon annans säkerhet.

Tillståndet kan återkallas, om förutsättningarna för beviljande av tillstånd till användning av internet inte längre uppfylls efter det att beslutet fattats eller om fången bryter mot tillståndsvillkoren.

9 b §

Övervakning av elektronisk kommunikation

Utöver vad som bestäms i informations-samhällsbalken (917/2014), har fängelset vid behov rätt att hämta avsändar- och mottagaruppgifter för meddelanden och samtal ur den anordning som fången använt för kommunikationen eller ur de anordningar eller system som fängelset tillhandahåller för förmedling och behandling av kommunikationen.

Vid övervakningen av e-postmeddelanden som en fånge mottagit och sänt samt av mobiltelefonens textmeddelanden tillämpas bestämmelserna i 2—5 §.

En fånge som sänder e-postmeddelanden eller använder internet får övervakas på teknisk väg och så att en tjänsteman vid Brottpåföljdsmyndigheten är närvarande.

10 §

Förfarande vid granskning och kvarhållande

Beslut om läsning, kopiering och kvarhåll-

lande av brev, andra postförsändelser eller meddelanden, e-postmeddelanden eller mobiltelefonens textmeddelanden samt om avlyssning och inspelning av telefonsamtal ska vara skriftliga.

11 §

Beslutanderätt

En i arbetsordningen förordnad tjänsteman som utför styrnings- eller övervakningsuppgifter beslutar om granskning av brev och andra postförsändelser med stöd av 1 § 1 mom. samt om öppnande av en sådan försändelse och granskning av dess innehåll med stöd av 1 § 2 mom. eller 4 § 2 mom.

En säkerhetsansvarig eller en av denne för uppgiften särskilt förordnad tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning beslutar om läsning av brev, andra postförsändelser eller meddelanden med stöd av 2 § 1 mom., 8 § 1 mom. eller 9 §, om utredning av avsändaren enligt 2 § 2 mom., om kopiering enligt 2 § 3 mom., om att underrätta fången om läsning enligt 2 a § 1 mom. samt om kvarhållande av försändelser eller meddelanden enligt 5 §. Ett meddelande får dock även lämnas för läsning till en sådan tjänsteman vid Brottsförhållningsmyndigheten som har rätt att behandla uppgifter i säkerhetsregistret. Beslut om avlyssning och inspelning av telefonsamtal fattas av en säkerhetsansvarig.

Fängelsedirektören eller en säkerhetsansvarig eller sysselsättningsansvarig beslutar om tillstånd till användning av mobiltelefon och om återkallande av sådana tillstånd samt om överlämnande av en mobiltelefon till en fånges förfogande.

Fängelsedirektören eller en säkerhetsansvarig eller sysselsättningsansvarig beslutar om tillstånd till användning av e-post och av internet och om återkallande av sådana tillstånd samt om överlämnande av en dator till en fånges förfogande.

12 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter

Närmare bestämmelser om förfarandet vid

granskning, läsning, kopiering och kvarhållande av brev, om avlyssning och inspelning av telefonsamtal samt om användning och övervakning av elektronisk kommunikation utfärdas genom förordning av statsrådet.

Närmare föreskrifter om egenskaperna hos mobiltelefoner enligt 6 a § samt om överlämnandet av telefoner till fångarnas förfogande och om användningen av dem meddelas av Brottsförhållningsmyndighetens centralförvaltningsenhet.

13 kap.

Besök och andra kontakter utom fängelset

1 §

Besök

Fångarna har rätt att ta emot besökare vid tidpunkter som reserverats för besök så ofta som det är möjligt utan att ordningen och verksamheten i fängelset störs, på det sätt som bestäms i detta kapitel. Besök kan tillåtas även vid andra tillfällen än vid de tidpunkter som reserverats för besök, om det behövs för bevarandet av fångens kontakter eller av något annat viktigt skäl.

Den rätt som en fånge som placerats på en säkerhetsavdelning har att träffa andra besökare än en sådan nära anhörig eller annan närstående som avses i 1 kap. 5 a § eller ett ombud som avses i 12 kap. 4 § kan begränsas, om det finns grundad anledning att misstänka att brott mot denna lag eller mot bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den kommer att begås under besöket.

Bestämmelser om granskning av den som kommit för att besöka en fånge finns i 17 kap.

2 §

Besöksrum och övervakning av besök

I fängelserna ska det finnas lämpliga rum för övervakade besök och för besök av ombud. I slutna fängelser ska det dessutom finnas lämpliga rum för oövervakade besök och

sådana besök av barn som avses i 5 §. Fängelserna kan dessutom ha lämpliga rum för kontakt via videolänk.

Besöken ska övervakas på behövligt sätt. Andra besök än oövervakade besök kan övervakas på teknisk väg och så att en tjänsteman vid Brottspåföljdsmyndigheten är närvarande. Teknisk övervakning omfattar iakttagande och upptagning av bild med en teknisk anordning. Bestämmelser om övervakning av besök av ombud finns i 6 §. Fången och besökaren ska på tillbörligt sätt underrättas om övervakning som sker med hjälp av en teknisk anordning.

Vid sådana övervakade besök som avses i 3 § får samtalet mellan fången och besökaren avlyssnas och upptas med hjälp av en teknisk anordning, om det av någon grundad anledning som har samband med fångens brottsliga bakgrund, fångens uppförande under fängelsetiden eller med besökaren behövs för att förhindra eller utreda brott, avvärja en fara som hotar ordningen i fängelset eller trygga fångens eller någon annans säkerhet. Fången och besökaren ska underrättas om avlyssningen och upptagningen av samtal innan åtgärden inleds. Samtalet vid ett övervakat besök hos en fånge som är placerad på en säkerhetsavdelning får avlyssnas och upptas.

3 §

Övervakade besök

I ett slutet fängelse ordnas besöken i ett övervakat besöksrum där det finns konstruktionsmässiga hinder mellan fången och besökaren, för att säkerheten och ordningen i fängelset ska upprätthållas och införsel av förbjudna ämnen och föremål i fängelset förhindras. I en öppen anstalt ordnas besöken i ett rum där det är möjligt för fången och besökaren att vidröra varandra.

I ett slutet fängelse kan ett övervakat besök ordnas avskilt från andra fångar och besökare, om det med beaktande av besökarens eller fångens brottsliga bakgrund eller fångens uppförande under fängelsetiden finns skäl att misstänka att besöket kan äventyra ordningen eller säkerheten i fängelset eller fångens eller någon annans säkerhet.

4 §

Oövervakade besök

Tillstånd för besök utan övervakning kan beviljas då det är fråga om besök av en nära anhörig till en fånge, någon annan närstående samt, om det finns skäl till det, även av någon annan person som är viktig för fången, om det är motiverat för bevarandet av fångens kontakter eller av någon annan motsvarande orsak. För att tillstånd till ett sådant besök ska beviljas förutsätts det att besöket inte äventyrar ordningen eller säkerheten i fängelset eller fångens eller någon annans säkerhet och att besöket inte stör verksamheten i fängelset.

5 §

Besök av barn

I ett slutet fängelse kan en fånge beviljas tillstånd att ta emot besök av ett barn som är yngre än 15 år i ett rum som lämpar sig för detta, om besöket behövs för att upprätthålla kontakten mellan fången och barnet och besöket inte strider mot barnets bästa.

6 §

Besök av ombud

En fånge ska ges möjlighet att ta emot besök av ett ombud som avses i 12 kap. 4 § utan att någon annan är närvarande vid besöket.

Besöket får övervakas om det är nödvändigt för att upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset eller om fången eller ombudet uttryckligen begär det. Övervakningen utförs genom synkontakt eller med hjälp av en teknisk anordning, utan att samtalet mellan fången och ombudet avlyssnas eller upptas. Besöket kan vid behov också ordnas i ett rum där det finns konstruktionsmässiga hinder mellan fången och ombudet. Fången och ombudet ska underrättas om övervakningen av besöket innan övervakningen inleds.

Bestämmelser om anordnandet av besök med hjälp av en videolänk finns i 13 §.

7 §

Övervakade besök fångar emellan

En fånge kan beviljas tillstånd till ett övervakat besök av en annan fånge eller en häktad som placerats i samma fängelse, om det är fråga om en nära anhörig till fången, någon annan närstående eller någon annan person som är viktig för fången och besöket är motiverat för bevarandet av fångens kontakter eller av något annat viktigt skäl. En förutsättning för att tillstånd till ett sådant besök ska beviljas är att besöket inte äventyrar ordningen eller säkerheten i fängelset eller fångens eller någon annans säkerhet.

8 §

Avbrytande av besök

Ett besök får avbrytas om det behövs för att förhindra ett brott eller upprätthålla ordningen eller säkerheten i fängelset.

9 §

Återkallande och förvägran av besök

Ett tillstånd till besök kan återkallas om förutsättningarna för beviljande av besöket inte längre uppfylls efter det att beslutet fattats.

Ett besök kan förvägras, om

1) besökaren inte kan legitimera sig på ett tillförlitligt sätt,

2) besökaren vägrar att underkasta sig säkerhetskontroll enligt 17 kap. 2 § eller kroppsvisitation enligt 17 kap. 3 §,

3) besökaren av yttre tecken att döma är berusad,

4) det finns grundad anledning att misstänka att besöket medför fara för ordningen eller säkerheten i fängelset eller fångens eller någon annans säkerhet.

I de fall som avses i 2 mom. 1 punkten kan besöket ordnas under sådan övervakning att besöket inte äventyrar ordningen eller säkerheten i fängelset.

10 §

Besöksförbud

Om det har konstaterats att en besökare har medfört eller försökt medföra narkotika eller ämnen eller föremål som avses i 9 kap. 1 § 1 mom. 1 eller 2 punkten eller 2 mom. till ett fängelse, eller har konstaterats äventyra säkerheten eller allvarligt störa ordningen i fängelset, kan besökaren meddelas ett med hänsyn till omständigheterna skäligt, högst sex månaders förbud att besöka fängelset. Ett besöksförbud kan förlängas om det fortfarande behövs för att förhindra den verksamhet som ligger till grund för förbudet.

Ett besöksförbud kan omfatta ett förbud att träffa en viss fånge eller vissa fångar eller ett förbud mot tillträde till ett visst fängelse eller vissa fängelser.

Besöksförbud får inte meddelas en fånges nära anhöriga eller någon annan närstående som avses i 1 kap. 5 a § eller fångens ombud som avses i 12 kap. 4 §.

Beslut om besöksförbud ska vara skriftliga. Innan ett besöksförbud meddelas ska fången och om möjligt också besökaren höras.

11 §

Minderåriga besökares tillträde till fängelset

För att en minderårig besökare ska ges tillträde till ett fängelse för att besöka någon annan än sin förälder krävs samtycke av den minderåriges vårdnadshavare. En besökare som har fyllt 15 år får dock besöka en nära anhörig utan vårdnadshavarens samtycke, om inte vårdnadshavaren uttryckligen har meddelat att han eller hon motsätter sig besöket. Om den minderåriga besökaren är omhändertagen, fattar barnskyddsmyndigheten beslut om samtycket.

En besökare som är yngre än 15 år ges inte tillträde till fängelset utan ledsagare, om inte ledsagarens närvaro betraktas som onödigt med beaktande av barnets utvecklingsnivå, tidigare besök eller någon annan motsvarande grundad anledning.

12 §

Mottagning och granskning av varor

I samband med besök i ett fängelse får en liten mängd sådana varor eller föremål tas emot som det enligt 9 kap. 1 § 1 och 2 mom. är tillåtet att inneha i fängelset. Närmare föreskrifter om den egendom som får tas emot och om dess mängd samt om förfarandet vid mottagningen av varor meddelas i fängelsets i 15 kap. 1 § avsedda ordningsstadga.

De varor som besökare medför ska granskas innan de överlämnas till fången.

13 §

Kontakter via videolänk

En fånge kan ges tillstånd att stå i kontakt med en nära anhörig eller någon annan närstående via videolänk eller genom något annat lämpligt tekniskt kommunikationsmedel där deltagarna kan se och höra varandra. För bevarandet av fångens kontakter eller av något annat viktigt skäl kan kontakt ordnas också med någon annan person som är viktig för fången.

I fråga om övervakning och avbrytande av kontakter samt återkallande av tillstånd till kontakter tillämpas vad som föreskrivs 2 § 2 mom. samt 8 och 9 §.

Också besök av ett ombud kan på fångens eller ombudets begäran ordnas via videolänk. I fråga om övervakning av besöket tillämpas vad som föreskrivs i 6 §.

14 §

Kontakter med massmedier

Om en fånge intervjuas, filmas eller fotograferas i fängelset, ska bestämmelserna om besök och besökare i detta kapitel tillämpas. Om en företrädare för ett massmedium vill intervjua en fånge, ska en tjänsteman vid Brottsförhållningsmyndigheten fråga fången om han eller hon samtycker till att bli intervjuad.

15 §

Kontakter med en beskickning

Utländska fångar har rätt att stå i kontakt

med en diplomatisk beskickning eller ett konsulat som företräder hemlandet.

En försändelse som en fånge adresserat till en diplomatisk beskickning eller ett konsulat ska vidarebefordras utan dröjsmål.

16 §

Privata samtal

En fånge ska i möjligaste mån ges tillfälle till privata samtal om personliga frågor med företrädare för en församling, en organisation som utför fängelsearbete eller någon annan motsvarande institution.

17 §

Beslutanderätt

En sysselsättningsansvarig eller säkerhetsansvarig eller en tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning beslutar om oövervakade besök, besök av ombud, besök av barn, besök fångar emellan, övervakade besök enligt 3 § 2 mom., kontakter via videolänk samt om återkallande av tillstånd till dessa. En säkerhetsansvarig beslutar om avlyssning av ett övervakat besök med en teknisk anordning och upptagning vid ett övervakat besök enligt 2 § 3 mom. Fängelsedirektören eller en sysselsättningsansvarig eller säkerhetsansvarig beslutar om besöksförbud.

En tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning eller, om saken inte tål uppskov, en tjänsteman som utför styrnings- eller övervakningsuppgifter beslutar om förvägran och avbrytande av besök.

18 §

Hänvisningsbestämmelse

Bestämmelser om sådan kontroll av drogfrihet som utgör villkor för besök enligt 4 och 5 § finns i 16 kap. 7 § 3 mom. Bestämmelser om kroppsvisitation av en fånge i samband med sådana besök finns i 16 kap. 4 §.

19 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter

Närmare bestämmelser om besöksförbud

och innehållet i det, om hur övervakningen av besök ska ordnas samt om besöksrummens tekniska och konstruktionsmässiga övervakningsarrangemang utfärdas genom förordning av statsrådet.

Närmare föreskrifter om hur besök ska ordnas meddelas av Brottspåföljdsmyndighetens centralförvaltningsenhet.

14 kap.

Permission

8 §

Permissionsvillkor

En fänge som har permission kan övervakas med tekniska anordningar som ges till fången eller fästs på fången vid handleden, vristen eller midjan eller med en kombination av sådana anordningar.

15 kap.

Ordningen och disciplinen i ett fängelse

3 §

Ordningsföreseelser

En fänge kan påföras disciplinstraff om fången gör sig skyldig till en ordningsföreseelse. Ordningsföreseelser är att

5) bryta mot de villkor som ställts för tillstånd eller placering som avses i 8 kap. 6 eller 9 § eller för tillstånd som avses i 12 kap. 6 a, 9 eller 9 a § eller för permission som avses i 14 kap.,

4 §

Disciplinstraff för fångar

Om en tillrättavisning inte anses vara en tillräcklig påföljd, kan fången disciplinärt bestraffas med

- 1) varning,
- 2) begränsning av deltagande i fritidsverksamhet, användning av pengar eller andra

betalningsmedel eller innehav av egendom för högst 30 dygn (*förlust av rättigheter*), eller

3) placering i enrum för högst tio dygn (*straff i enrum*).

Förlusten av rättigheter får inte hindra fången att upprätthålla kontakter utom fängelset.

8 §

Straff i enrum

Straff i enrum omfattar begränsning av egendomsinnehav, kontakter, användning av bibliotek, möjligheter att följa radio- och televisionsprogram samt hobby- och fritidsverksamhet. Avvikelse från begränsningarna kan göras, om det är motiverat med hänsyn till fångens förhållanden. Fångens rätt till besök och vistelse utomhus kan begränsas endast om besöken eller vistelsen utomhus äventyrar fångens egen eller någon annans säkerhet.

Om fången utan avbrott varit tio dygn i enrum, får ett nytt straff i enrum inte verkställas förrän sju dygn har förflutit från det att det tidigare straffet upphörde.

En läkare eller någon annan yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården ska så snart som möjligt underrättas om placering i enrum. Om verkställigheten äventyrar fångens hälsa, ska den uppskjutas eller redan inledd verkställighet avbrytas.

10 §

Behandling av disciplinären och verkställighet av disciplinstraff

En ordningsföreseelse ska behandlas i det fängelse där fången är placerad eller där fången gjort sig skyldig till ordningsföreseelsen. En ordningsföreseelse som en fänge gjort sig skyldig till under en transport ska dock behandlas i det fängelse dit fången anländer.

14 §

Avskildhet vid utredning

Medan en ordningsföreseelse som begåtts

av en fånge utreds och beslutet om disciplinstraff inväntas, kan fången hållas avskild från övriga fångar, om det behövs för att bevara ordningen eller av andra särskilda skäl. Avskildheten får inte räcka längre än nödvändigt och inte överskrida sju dygn. En yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården ska så snart som möjligt underrättas om avskildheten.

Den tid under vilken fången har hållits avskild från övriga fångar ska beaktas som avdrag när disciplinstraffet påförs.

15 §

Påförande av disciplinstraff

Ett ärende som gäller disciplinstraff ska behandlas vid muntligt förfarande i närvaro av fängelsedirektören, en säkerhetsansvarig, fången och ett ojävigt vittne. Fången, ett vittne och någon annan person kan höras via videolänk eller med något annat motsvarande kommunikationsmedel om det är ändamålsenligt på grund av ett långt avstånd eller av någon annan motsvarande orsak.

Fången ska ges tillfälle att lägga fram egen utredning samt bevis till stöd för den.

16 §

Beslutanderätt

Fängelsedirektören eller, om saken inte tål uppskov, en säkerhetsansvarig eller en tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning beslutar om övervakning och låsning av fängelselokaler.

16 kap.

Granskning av fängelselokaler och fångar

4 §

Kroppsvsitation

En fånge kan kroppsvisiteras, om

1) han eller hon misstänks för innehav av sådana otillåtna föremål eller ämnen som avses i 9 kap. 1 § 1 och 2 mom., eller

2) kroppsvsitation är behövlig för att förebygga att fången rymmer eller olovligt avviker från en öppen anstalt, för att avvärja en fara som hotar ordningen eller säkerheten i fängelset, för att utreda en misstänkt ordningsförseelse, på grund av ankomst eller återkomst till fängelset eller i samband med oövervakade besök eller besök av barn.

Kroppsvsitation omfattar undersökning av vad fången har i sina kläder eller annars bär på sig. Kroppsvsitation omfattar även undersökning av fångens mun.

6 a §

Förbud mot framställning och användning av berusningsmedel

Det är förbjudet att i fängelset framställa och använda alkohol och andra berusningsmedel samt sådana dopningsmedel som avses i 44 kap. 16 § i strafflagen.

7 §

Kontroll av drogfrihet

Ett villkor för oövervakade besök, besök av barn, placering på en kontraktsavdelning och för permission samt för tillstånd som avser studier, civilt arbete och övervakad verksamhet utanför fängelset samt för placering i en öppen anstalt eller i en anstalt utanför fängelset är att fången på begäran lämnar urin-, saliv- eller utandningsprov.

7 a §

Överlämnande av en narkotikahund till en annan myndighets förfogande

Polisen, Tullen och gränsbevakningsväsendet kan på begäran tillfälligt ställa en hund som är skolad för att söka efter narkotika samt dess förare till Brottspåföljdsmyndigheten förfogande för att bistå i uppgifter som hänför sig till nödvändiga tjänsteåtgärder.

Brottspåföljdsmyndigheten kan på begäran

tillfälligt ställa en hund som är skolad för att söka efter narkotika samt dess förare till polisens, Tullens, försvarsmaktens eller gränsbevakningsväsendets förfogande för att bistå i uppgifter som hänför sig till nödvändiga tjänsteåtgärder.

Respektive myndighet svarar för de kostnader myndigheten åsamkas när biträde lämnas.

10 §

Beslutanderätt

En tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning eller en tjänsteman som utför styrnings- eller övervakningsuppgifter beslutar om säkerhetskontroll av en fånge. En tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning eller, om saken inte tål uppskov, en tjänsteman som utför styrnings- eller övervakningsuppgifter beslutar om kroppsvisitation av en fånge och om kontroll av drogfrihet.

Fängelsedirektören eller en av direktören förordnad säkerhetsansvarig beslutar om specialgranskning. Brottsförvaltningsmyndighetens centralförvaltningsenhet har i enskilda fall rätt att besluta om specialgranskning.

Fängelsedirektören beslutar om kroppsbesiktning.

Fängelsedirektören eller en säkerhetsansvarig beslutar om att en hund som är skolad för att söka efter narkotika samt dess förare ska ställas till en annan myndighets förfogande.

17 kap.

Granskning av andra personer

1 §

Tillträde till ett fängelse

Bestämmelser om minderåriga besökares tillträde till ett fängelse finns i 13 kap. 11 §.

18 kap.

Säkerhetsåtgärder och användning av maktmedel

4 §

Observation i isolering

Om det finns grundad anledning att misstänka att en fånge i fängelset eller vid ankomsten till fängelset har förbjudna ämnen eller föremål som avses i 9 kap. 1 § 1 eller 2 mom. i sin kropp, får fången placeras i ett rum eller en cell där det med hjälp av teknisk utrustning eller på annat sätt dygnet runt är möjligt att observera och övervaka fången och hur de förbjudna ämnena och föremålen lämnar hans eller hennes kropp. Då kan man också kräva att fången använder särskild observationsklädsel. En fånge som använder observationsklädsel ska på begäran utan dröjsmål ges tillträde till toalett.

Observation i isolering får fortgå tills de förbjudna ämnena eller föremålen har lämnat fångens kropp eller tills det annars inte längre finns skäl till isolering. Observation i isolering får dock inte fortgå längre än sex dygn. Om observation i isolering äventyrar fångens hälsa, ska den avbrytas. Om det vid kroppsbesiktning har upptäckts att fången har ämnen eller föremål som avses i 1 mom. i kroppen, får tiden för observation i isolering förlängas också efter den maximala tiden på sex dygn, dock med ytterligare högst tre dygn.

En yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården ska utan dröjsmål underrättas om att en fånge har ställts under observation i isolering. En läkare eller någon annan yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården ska så snart som möjligt undersöka fångens hälsotillstånd. Fången ska noggrant iakttas genom teknisk övervakning och på annat sätt.

9 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter

Närmare bestämmelser om verkställighet av och förhållandena under observation, observation i isolering och avskildhet samt om maktmedelsredskap, fängslens och anteck-

nande av beslut som avses i 8 § utfärdas genom förordning av statsrådet.

Närmare föreskrifter om användning av maktmedel samt om utbildning i hur säkerhetsåtgärder ska vidtas samt hur maktmedel och maktmedelsredskap ska användas meddelas av Brottspåföljdsmyndighetens centralförvaltningsenhet.

19 kap.

Anmälningar och lämnande av upplysningar

2 §

Anmälan om innehållet i brev, telefonsamtal eller andra meddelanden

Uppgifter om innehållet i brev, andra postförsändelser eller meddelanden från eller till en fånge eller om innehållet i fångens telefonsamtal eller elektroniska meddelanden får lämnas till polisen, någon annan förundersökningsmyndighet eller åklagaren, om det behövs för förhindrande eller utredning av brott. Under samma förutsättningar kan kopior eller inspelningar av meddelandena överlämnas. En förutsättning för att uppgifterna ska få lämnas är att den myndighet som tar emot uppgifterna har rätt att ta del av dem.

5 §

Anmälningar till polisen

Brottspåföljdsmyndigheten får underrätta polisen om

- 1) att en fånge tagits in i ett fängelse,
- 2) att en fånge förflyttats till ett annat fängelse,
- 3) att en fånge deltar i sysselsättning utanför fängelset,
- 4) kvarhållande av brev, andra postförsändelser eller meddelanden,
- 5) besök hos en fånge, förvägran av besök och besöksförbud,
- 6) permission för en fånge,
- 7) disciplinstraff som påförts en fånge,
- 8) säkerhetskontroll som riktats mot en fånge eller någon annan person,
- 9) gripande och hållande i förvar,

10) hållande i avskildhet,

11) att en fånge rymt eller avlägsnat sig utan tillstånd,

12) att en fånge frigivits.

Polisen ska underrättas om frigivning av en fånge som dömts för mord, dråp, dråp under förmildrande omständigheter, grov misshandel, grov våldtäkt eller grovt sexuellt utnyttjande av barn.

6 §

Anmälan till åklagaren

Om en fånge åtalas vid domstol för ett brott för vilket han eller hon helt eller delvis har avtjänat ett disciplinstraff eller för ett brott för vilket fången påförts disciplinstraff i fängelset, ska åklagaren underrättas om disciplinstraffet och verkställigheten av straffet.

Åklagaren ska underrättas om situationer som gäller tillämpning av bestämmelsen om den sammanräknade maximitiden för fängelsestraff på viss tid och som avses i 2 c kap. 7 § 3 mom. i strafflagen.

20 kap.

Ändringssökande

1 §

Beslut i vilka ändring får sökas

En fånge eller en dömd får begära omprövning av eller anföra besvär över Brottspåföljdsmyndighetens beslut som gäller

1) uppskov med villkorlig frigivning enligt 2 c kap. 9 § i strafflagen,

2) uppskov med verkställigheten av hälsoskäl enligt 2 kap. 3 §, uppskov med verkställigheten på andra grunder än av hälsoskäl enligt 2 kap. 4 §, återkallande av uppskov enligt 2 kap. 6 § eller beviljande av betalningstid enligt 2 kap. 7 §,

3) strafftiden enligt 3 kap. 7 a §,

4) ersättning för resekostnader enligt 4 kap. 3 § 1 eller 2 mom.,

5) avskilt boende på egen begäran enligt 5 kap. 3 §, placering på en säkerhetsavdelning enligt 5 kap. 6 § eller fortsatt placering på en säkerhetsavdelning enligt 5 kap. 7 §,

6) förflyttning från en öppen anstalt till ett slutet fängelse enligt 6 kap. 2 § 1 mom.,

7) förvägran att använda egna kläder enligt 7 kap. 2 § 3 mom. eller avvikelser från den normala kosten enligt 7 kap. 5 § 2 mom.,

8) befrielse från sysselsättningsplikten enligt 8 kap. 2 § 2 mom., tillstånd till civilt arbete enligt 8 kap. 6 §, tillstånd till deltagande i sysselsättning utanför fängelset enligt 8 kap. 9 § 1 eller 2 mom., återkallande av tillstånd eller placering enligt 8 kap. 11 § eller befrielse från sysselsättningsplikt för viss tid enligt 8 kap. 13 §,

9) förvägran av innehav av egendom enligt 9 kap. 1 §, användning av pengar enligt 9 kap. 4 § 1, 2 eller 4 mom., uttag av ersättning för kost och logi enligt 9 kap. 7 eller 8 § eller sysselsättnings- eller brukspenning som lämnas obetald enligt 9 kap. 8 §,

10) tillåtelse att avlägsna sig för temporär vård och undersökning utanför fängelset enligt 10 kap. 2 § eller frigivning från ett fängelse för vård enligt 10 kap. 3 §,

11) kvarhållande av brev eller postförsändelser enligt 12 kap. 5 §,

12) besöksförbud enligt 13 kap. 10 §,

13) permission av synnerligen viktigt skäl enligt 14 kap. 5 §, återkallande av en sådan permission enligt 14 kap. 9 § eller ersättande av kostnaderna för resor under en permission enligt 14 kap. 10 §,

14) varning, förlust av rättigheter eller straff i enrum enligt 15 kap. 4 §,

15) placering under observation enligt 18 kap. 3 § eller observation i isolering enligt 18 kap. 4 § eller avskildhet enligt 18 § kap. 5 §,

16) andra beslut som avses i 5 § i förvaltningsprocesslagen (586/1996) och som fattats med stöd av denna lag, om inte sökande av ändring har förbjudits med stöd av 2 § i detta kapitel.

Besökaren till en fänge får begära omprövning av och anföra besvär över Brottspåföljdsmyndighetens beslut om besöksförbud enligt 13 kap. 10 §.

Den som sänder ett brev till en fänge eller är mottagare av ett brev från en fänge får begära omprövning av och anföra besvär över Brottspåföljdsmyndighetens beslut om kvarhållande av brevet eller postförsändelsen enligt 12 kap. 5 §.

2 §

Förbud mot att söka ändring

En fänge eller en dömd får inte begära omprövning av eller anföra besvär över Brottspåföljdsmyndighetens beslut som gäller

1) anmälningstidpunkten och det fängelse där den dömd ska anmäla sig enligt 2 kap. 1 §,

2) planen för strafftiden enligt 4 kap. 6 §, ersättande av resekostnaderna för en ledsagare enligt 4 kap. 3 § 3 mom. eller placering i ett fängelse enligt 8 eller 9 §,

3) placering på en avdelning enligt 5 kap. 1 eller 2 § eller placering på en kontraktsavdelning enligt 5 kap. 4 §,

4) förflyttning av en fänge från ett slutet fängelse till en öppen anstalt enligt 6 kap. 1 §, förflyttning av en fänge från ett slutet fängelse till ett annat slutet fängelse eller från en öppen anstalt till en annan öppen anstalt enligt 6 kap. 3 §, kortvarig förflyttning av en fänge till ett annat fängelse enligt 6 kap. 3 a § eller tillåtelse för en fänge att avlägsna sig från fängelset för att höras hos någon annan myndighet än en domstol enligt 6 kap. 5 §,

5) begränsning av användning av egna kläder enligt 7 kap. 2 § 2 mom.,

6) placering i sysselsättning enligt 8 kap. 4 §, tillstånd till eget arbete enligt 8 kap. 7 § eller tillstånd till sysselsättning under övervakning utanför fängelset enligt 8 kap. 9 § 3 mom.,

7) användning av pengar enligt 9 kap. 4 § 3 mom.,

8) läsning och kopiering av brev, andra postförsändelser eller meddelanden enligt 12 kap. 2 §, avlyssning och inspelning av telefonsamtal enligt 12 kap. 7 §, tillstånd till användning av mobiltelefon enligt 12 kap. 6 a §, tillstånd till användning av e-post enligt 12 kap. 9 § eller tillstånd till användning av internet enligt 12 kap. 9 a §,

9) besök enligt 13 kap. 4, 5, 7 eller 13 § eller mottagning av varor i samband med besök enligt 13 kap. 12 §,

10) permission på basis av strafftidens längd enligt 14 kap. 2 §, tidigareläggning av tidpunkten för permission enligt 14 kap. 3 § 3 mom., permission av viktigt skäl enligt

14 kap. 4 §, beviljande av permission under ledsagning enligt 14 kap. 6 § eller återkallande av sådana permissioner enligt 14 kap. 9 §.

3 §

Beslutanderätten i samband med omprövning och behandling av en omprövningsbegäran

Regiondirektören avgör en begäran om omprövning då det är fråga om ett ärende som avses i 1 §. I fråga om ett sådant straffettsbeslut som avses i 1 § 1 mom. 3 punkten är det dock verkställighetsdirektören som avgör begäran om omprövning.

Begäran om omprövning ska framställas skriftligen inom sju dagar från delfäendet av beslutet. Begäran om omprövning lämnas till regiondirektören eller fängelsedirektören. Gäller begäran om omprövning dock ett sådant straffettsbeslut som avses i 1 § 1 mom. 3 punkten, ska begäran lämnas till verkställighetsdirektören eller fängelsedirektören. Begäran om omprövning ska behandlas skyndsamt.

I fråga om Brottspåföljdsmyndighetens centralförvaltningsenhets beslut om uppskov med villkorlig frigivning enligt 1 § 1 mom. 1 punkten eller placering på en säkerhetsavdelning enligt 1 § 1 mom. 5 punkten eller om verkställighetsdirektörens beslut om strafftiden enligt 1 § 1 mom. 3 punkten, tillämpas vad som föreskrivs om besvär i 4 §. Det samma gäller om ändring söks i ett beslut som Brottspåföljdsmyndighetens centralförvaltningsenhet, regiondirektören eller verkställighetsdirektören har fattat med stöd av den rätt att överta avgörandet av ett ärende som avses i 1 kap. 8 och 10 §.

4 §

Besvär hos förvaltningsdomstolen

Regiondirektörens och verkställighetsdirektörens beslut med anledning av en begäran om omprövning och beslut som avses i 3 § 3 mom. får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen. Besvären ska anföras hos den förvaltningsdomstol inom vars

domkrets regiondirektörens beslut har fattats. Besvär över beslut som fattats av Brottspåföljdsmyndighetens centralförvaltningsenhet eller verkställighetsdirektören ska anföras hos Helsingfors förvaltningsdomstol.

Besvär ska anföras inom 14 dagar från delfäendet av beslutet.

5 §

Behandling av besvär i förvaltningsdomstolen

Vid behandlingen av besvär är förvaltningsdomstolen domför med en ledamot. Besvären ska behandlas skyndsamt.

6 §

Besvär hos högsta förvaltningsdomstolen

Över förvaltningsdomstolens beslut får besvär anföras endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

7 §

Hur begäran om omprövning och besvär påverkar verkställigheten

Begäran om omprövning eller anförande av besvär avbryter inte verkställigheten av beslut som avses i 1 §, om inte den regiondirektör eller verkställighetsdirektör som behandlar begäran om omprövning eller den domstol som behandlar besvären beslutar något annat.

8 §

Rättshjälp

I ärenden som avses i 1 § kan en fänge eller en dömd beviljas rättshjälp på det sätt som anges i rättshjälpslagen (257/2002). Sådan utredning om fångens ekonomiska förhållanden som avses i 10 § 1 mom. i rättshjälpslagen behöver inte läggas fram. Beslutet om beviljande av rättshjälp fattas av domstolen, om ärendet är under behandling i domstolen.

9 §

Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om framställande och behandling av en begäran om omprövning utfärdas genom förordning av statsrådet.

21 kap.

Frigivning

2 §

Beslutanderätt

Fängelsedirektören beslutar om uppskov med villkorlig frigivning enligt 2 c kap. 9 § 1 mom. i strafflagen. Fängelsedirektören eller den tjänsteman som enligt arbetsordningen är ställföreträdare för direktören beslutar om ställande under övervakning enligt 4 § i lagen om övervakning av villkorlig frihet. Brottsförhållanden myndighetens centralförvaltningsenhet beslutar om uppskov med villkorlig frigiv-

ning utan fångens samtycke enligt 2 c kap. 9 § 2 mom. i strafflagen.

Brottsförhållanden myndigheten svarar för utarbetandet av den övervakningsplan som avses i 5 § i lagen om övervakning av villkorlig frihet.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2015.

På verkställighet av beslut som gäller bemötandet av en fånge tillämpas de bestämmelser som gällde när beslutet fattades. Bestämmelserna i denna lag ska dock tillämpas om ett ärende sedan lagen trätt i kraft tas till ny behandling på grund av överträdelse av villkor, förändrade förutsättningar, en lagstadgad tidsfrist eller av någon annan motsvarande anledning.

På handläggningen av begäranden om omprövning och besvär som är anhängiga när denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. Bestämmelserna i denna lag ska dock tillämpas när ändring söks i sådana beslut av förvaltningsdomstolen som har fattats efter lagens ikraftträdande.

Helsingfors den 10 april 2015

Republikens President

SAULI NIINISTÖ

Justitieminister *Anna-Maja Henriksson*